

EUROPEISKA
KOMMISSIONEN

Bryssel den 20.5.2020
COM(2020) 521 final

Rekommendation till

RÅDETS REKOMMENDATION

**om Polens nationella reformprogram 2020 med avgivande av rådets yttrande om Polens
konvergensprogram 2020**

Rekommendation till

RÅDETS REKOMMENDATION

om Polens nationella reformprogram 2020 med avgivande av rådets yttrande om Polens konvergensprogram 2020

EUROPEISKA UNIONENS RÅD HAR ANTAGIT DENNA REKOMMENDATION

med beaktande av fördraget om Europeiska unionens funktionssätt, särskilt artiklarna 121.2 och 148.4,

med beaktande av rådets förordning (EG) nr 1466/97 av den 7 juli 1997 om förstärkning av övervakningen av de offentliga finanserna samt övervakningen och samordningen av den ekonomiska politiken¹, särskilt artikel 9.2,

med beaktande av Europeiska kommissionens rekommendation,

med beaktande av Europaparlamentets resolutioner,

med beaktande av Europeiska rådets slutsatser,

med beaktande av sysselsättningskommitténs yttrande,

med beaktande av ekonomiska och finansiella kommitténs yttrande,

med beaktande av yttrandet från kommittén för socialt skydd,

med beaktande av yttrandet från kommittén för ekonomisk politik, och

av följande skäl:

- (1) Den 17 december 2019 antog kommissionen den årliga strategin för hållbar tillväxt, som inledde 2020 års europeiska planeringstermin för samordning av den ekonomiska politiken. I den togs vederbörlig hänsyn till den europeiska pelaren för sociala rättigheter som proklamerades av Europaparlamentet, rådet och kommissionen den 17 november 2017. Den 17 december 2019 antog kommissionen, på grundval av förordning (EU) nr 1176/2011, även rapporten om förvarningsmekanismen, enligt vilken Polen inte var en av de medlemsstater som skulle bli föremål för en fördjupad granskning
- (2) Landsrapporten 2020 för Polen² offentliggjordes den 26 februari 2020. Den innehöll en bedömning av hur väl Polen hade lyckats med den landsspecifika rekommendation som rådet antog den 9 juli 2019³, med uppföljningen av tidigare års rekommendationer och med sina nationella Europa 2020-mål.
- (3) Den 11 mars 2020 klassificerade Världshälsoorganisationen officiellt covid-19-utbrottet som en global pandemi. Pandemin är en allvarlig folkhälsokris för invånare, samhällen och ekonomier. Den leder till hårt ansatta hälso- och sjukvårdssystem,

¹ EGT L 209, 2.8.1997, s. 1.

² SWD(2020) 520 final.

³ EUT C 301, 5.9.2019, s. 117.

störningar i de globala leveranskedjorna, volatilitet på finansmarknaderna, kraftigt minskad konsumentefterfrågan och negativa effekter för olika sektorer. Den hotar människors arbeten och deras inkomster liksom företagens verksamheter. Pandemin har lett till en kraftig ekonomisk chock som redan har fått allvarliga återverkningar inom EU. Den 13 mars 2020 antog kommissionen ett meddelande⁴ om en samordnad ekonomisk reaktion på krisen, omfattande alla aktörer på nationell nivå och unionsnivå.

- (4) Flera medlemsstater har utlyst undantagstillstånd eller vidtagit nödgärder. Nödgärderna bör vara strikt proportionella, nödvändiga, tidsbegränsade och i linje med europeiska och internationella standarder. De bör vara föremål för demokratisk tillsyn och oberoende rättslig prövning.
- (5) Den 20 mars 2020 antog kommissionen ett meddelande om aktivering av den allmänna undantagsklausulen i stabilitets- och tillväxtpakten⁵. Klausulen, som fastställs i artiklarna 5.1, 6.3, 9.1 och 10.3 i förordning (EG) nr 1466/97 och artiklarna 3.5 och 5.2 i förordning (EG) nr 1467/97, underlättar samordningen av budgetpolitiken under en allvarlig konjunkturedgång. I meddelandet framför kommissionen till rådet att man bedömer att det rådande läget med en allvarlig konjunkturedgång till följd av covid-19-pandemin innebär att villkoren för att aktivera undantagsklausulen är uppfyllda. Den 23 mars 2020 godkände medlemsstaternas finansministrar kommissionens bedömning. Aktiveringen av den allmänna undantagsklausulen medger en tillfällig avvikelse från anpassningsbanan mot det medelfristiga budgetmålet, förutsatt att detta inte äventyrar hållbarheten i de offentliga finanserna på medellång sikt. När det gäller den korrigerande delen kan rådet, på rekommendation av kommissionen, även besluta att anta en reviderad finanspolitisk strategi. Den allmänna undantagsklausulen innebär inte att stabilitets- och tillväxtpaktens förfaranden avbryts. Det ger medlemsstaterna möjlighet att avvika från de budgetkrav som normalt skulle gälla samtidigt som kommissionen och rådet kan vidta de nödvändiga politiska samordningsåtgärderna inom ramen för pakten.
- (6) Det krävs fortsatta åtgärder för att begränsa och bekämpa smittspridningen, stärka de nationella hälso- och sjukvårdssystemens resiliens och mildra de socioekonomiska konsekvenserna genom stödåtgärder till företag och hushåll samt för att säkerställa adekvata arbetsmiljöförhållanden så att den ekonomiska verksamheten kan återupptas. Unionen bör använda alla tillgängliga verktyg för att stödja medlemsstaternas insatser inom dessa områden. Samtidigt bör medlemsstaterna och unionen samarbeta för att utforma de åtgärder som krävs för både en återgång till samhällen och ekonomier som fungerar normalt och till en hållbar tillväxt, där bland annat den gröna och digitala omställningen integreras och man drar nytta av lärdomarna från krisen.
- (7) Covid-19-krisen har visat på den inre marknadens flexibilitet när det gäller att anpassa sig till extraordinära situationer. För att säkerställa en snabb och smidig övergång till återhämtningsfasen och en snabb och smidig återgång till fri rörlighet för varor, tjänster och arbetstagare måste dock de extraordinära åtgärder som hindrar den inre marknaden från att fungera normalt upphöra så snart de inte längre behövs. Den nuvarande krisen har visat att det behövs krisberedskapsplaner inom hälso- och sjukvården, bl.a. bättre inköpsstrategier, diversifierade leveranskedjor och strategiska reserver av viktig utrustning. Det är centrala faktorer för arbetet med att ta fram mer omfattande krisberedskapsplaner.

⁴ COM(2020) 112 final.

⁵ COM(2020) 123 final.

- (8) Unionens lagstiftare har redan ändrat de relevanta regelverken⁶ för att ge medlemsstaterna möjlighet att mobilisera alla outnyttjade resurser från de europeiska struktur- och investeringsfonderna så att de kan hantera de extraordinära konsekvenserna av covid-19-pandemin. Ändringarna kommer att öka flexibiliteten och förenkla och effektivisera förfarandena. För att minska pressen på kassaflödena kan medlemsstaterna också använda en medfinansieringsgrad på 100 % från unionsbudgeten under räkenskapsåret 2020–2021. Polen uppmanas att fullt ut utnyttja dessa möjligheter för att hjälpa sina hårdast drabbade invånare och sektorer.
- (9) Pandemins socioekonomiska konsekvenser kommer sannolikt att vara ojämnt fördelade mellan regionerna på grund av olika specialiseringar. Detta innebär en risk för ökande skillnader inom Polen. I kombination med risken för en tillfällig upplösning av konvergensprocessen mellan medlemsstaterna krävs i den nuvarande situationen riktade politiska insatser.
- (10) Den 29 april 2020 lade Polen fram sitt nationella reformprogram för 2020 och den 30 april 2020 sitt konvergensprogram för samma år. De båda programmen har bedömts samtidigt för att deras inbördes kopplingar ska kunna beaktas.
- (11) Polen omfattas för närvarande av stabilitets- och tillväxtpaktens förebyggande del.
- (12) Den 13 juli 2018 rekommenderade rådet Polen att säkerställa att den nominella ökningen av de primära offentliga nettoutgifterna⁷ inte överstiger 4,2 % 2019, vilket motsvarar en årlig strukturell anpassning på minst 0,6 % av BNP. I kommissionens samlade bedömning bekräftas en betydande avvikelse från den rekommenderade anpassningsbanan mot det medelfristiga budgetmålet 2019 samt 2018 och 2019 sammantaget. Eftersom den allmänna undantagsklausulen aktiverats är det emellertid inte motiverat med fler åtgärder inom ramen för förfarandet vid betydande avvikelse.
- (13) I sitt konvergensprogram för 2020 väntar sig regeringen att det samlade underskottet kommer att försämras från ett underskott på 0,7 % av BNP 2019 till ett underskott på 8,4 % av BNP 2020. Den offentliga skuldkvoten minskade till 46,0 % av BNP 2019, men väntas öka till 55,2 % under 2020. De makroekonomiska och offentligfinansiella utsikterna påverkas av den höga graden av osäkerhet till följd av covid-19-pandemin.
- (14) Som en reaktion på covid-19-pandemin, och som del av en samordnad EU-strategi, har Polen antagit budgetåtgärder för att öka kapaciteten i hälso- och sjukvårdssystemet, begränsa smittspridningen och hjälpa de hårdast drabbade invånarna och branscherna. Enligt konvergensprogrammet för 2020 uppgår dessa budgetåtgärder till 3,2 % av BNP, och inbegriper bidrag till egenföretagare och anställda med atypiska anställningsformer, dispens för företag gällande sociala avgifter (de ska betalas av

⁶ Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2020/460 av den 30 mars 2020 om ändring av förordningarna (EU) nr 1301/2013, (EU) nr 1303/2013 och (EU) nr 508/2014 vad gäller särskilda åtgärder för att mobilisera investeringar i medlemsstaternas hälso- och sjukvårdssystem samt i andra sektorer av deras ekonomier som reaktion på covid-19-utbrottet (Investeringsinitiativ mot effekter av coronavirus) (EUT L 99, 31.3.2020, s. 5) och Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2020/558 av den 23 april 2020 om ändring av förordningarna (EU) nr 1301/2013 och (EU) nr 1303/2013 vad gäller särskilda åtgärder för att tillhandahålla extraordinär flexibilitet vid användningen av de europeiska struktur- och investeringsfonderna för att hantera covid-19-utbrottet (EUT L 130, 24.4.2020, s. 1).

⁷ De primära offentliga nettoutgifterna består av de totala offentliga utgifterna exklusive ränteutgifter, utgifter för unionsprogram som motsvaras fullt ut av inkomster från unionsmedel och icke-diskretionära förändringar i utgifterna för arbetslöshetsförmåner. Nationellt finansierade fasta bruttoinvesteringar är utjämnade över en fyraårsperiod. Diskretionära åtgärder på inkomstsidan eller lagstadgade inkomstökningar är inräknade. Engångsåtgärder på såväl inkomst- som utgiftssidan är avräknade.

staten) och lönestödssystem för vissa företag. Polen har dessutom aviserat åtgärder som, även om de inte påverkar budgeten direkt, kommer att stödja likviditeten i företagen, såsom lånegarantier för företag. Effekten på de offentliga finanserna av de åtgärder som tillhandahålls genom konvergensprogrammet skiljer sig huvudsakligen åt genom hanteringen av lån till företag. I enlighet med myndigheternas tillkännagivanden utgår kommissionens prognos från antagandet att lån motsvarande cirka 2,75 procentenheter av BNP kommer att omvandlas till bidrag och därmed redovisas som utgifter för 2020. Totalt sett är de åtgärder Polen har vidtagit i linje med riktlinjerna i kommissionens meddelande om en samordnad ekonomisk reaktion på covid-19-pandemin. Ett fullständigt genomförande av dessa åtgärder, följt av en omläggning av finanspolitikens inriktning mot en välgenomtänkt offentligfinansiell ställning på medellång sikt när det ekonomiska läget medger detta, kommer att bidra till att bevara hållbarheten i de offentliga finanserna på medellång sikt.

- (15) Enligt kommissionens vårprognos 2020 beräknas Polens saldo i de offentliga finanserna vid oförändrad politik uppgå till -9,5 % av BNP 2020 och -3,8 % av BNP 2021. Den offentliga skuldkvoten beräknas ligga kvar under 60 % av BNP både 2020 och 2021.
- (16) Den 20 maj 2020 utfärdade kommissionen en rapport i enlighet med artikel 126.3 i fördraget på grund av att Polen planerade att överträda underskottsgränsen på 3 % av BNP 2020. Sammantaget tyder analysen på att skuldkriteriet såsom det definieras i fördraget och i förordning (EG) nr 1467/1997 inte är uppfyllt.
- (17) Covid-19-pandemin har gjort att Polen hamnat i en ny social och ekonomisk situation. För första gången på nästan trettio år väntas en konjunkturedgång under 2020. Enligt regeringens uppgifter har pandemins inverkan på befolkningens hälsa varit jämförelsevis liten, tack vare att man tidigt vidtog extraordinära åtgärder, såsom strikt karantän och social distansering. Hittills har de mest negativa konsekvenserna märkts av inom tjänstesektorn (inbegripet transport, parti- och detaljhandel och nöjen) och inom produktion (på grund av avbrott i leveranskedjor). För att balansera den ekonomiska effekten av de införda restriktionerna har regeringen vidtagit åtgärder motsvarande cirka 9 % av Polens BNP (underskottsökande åtgärder och likviditetsåtgärder sammantaget), vilket inbegriper unionsfinansiering. Detta stöds även av åtgärder för likviditetsstöd från Polens centralbank. Regeringens stöd fokuserar på att stabilisera ekonomin på kort sikt genom att stödja anställdas inkomst, bistå med finansiering för företag som riskerar minskade intäkter, stärka hälso- och sjukvårdssystemets resiliens och reaktionsförmåga samt stärka det finansiella systemet. Det inbegriper även ett investeringsprogram för att stödja ekonomisk återhämtning på medellång sikt. Det råder en hög allmän efterfrågan på politiska åtgärder, t.ex. befrielse från sociala avgifter, förmåner för anställda i företag som avbryter sin verksamhet samt tillgång till lån för mikroföretag. Covid-19-pandemin beräknas bidra till en minskning av BNP på 4,3 % under 2020, följt av en återhämtning på 4,1 % under 2021.
- (18) Covid-19-pandemin har gjort det nödvändigt att vidta extraordinära åtgärder i hälso- och sjukvårdssystemet. Det har lagts betydande belopp på exempelvis inköp av hälso- och sjukvårdsrelaterad utrustning och förnödenheter, en ökad sjukhus- och laboratoriekapacitet samt en stärkt bemanningskapacitet. Dessutom behövs ytterligare resurser för att kompensera för andra hälso- och sjukvårdstjänster och för investeringar som senarelagts eller omfördelats. Före covid-19-utbrottet uppgick de offentliga utgifterna för hälso- och sjukvård till 4,8 % av BNP, vilket är under EU-genomsnittet på 7 % av BNP under 2018. Detta och en mindre optimal fördelning av medel

begränsar hälso- och sjukvårdens verksamhet och tillgången till den. Under 2018 rapporterade 4,2 % av befolkningen i Polen icke tillgodosedda vårdbehov, en avsevärt högre andel än 2 % på unionsnivå. Antalet praktiserande läkare och sjuksköterskor i förhållande till befolkningens mängd är fortfarande bland de lägsta i unionen och fördelningen av vårdpersonal är ojämn runt om i landet. Folkhälsa, e-hälsa och primärvård, vilka är avgörande för att förbättra förebyggande insatser och tillgång, och för att göra systemet resilient mot framtida utmaningar, är fortsatt underutvecklade. Pandemin har påverkat inrättningar för långvarig vård och omsorg, där många boende tillhör en högriskgrupp.

- (19) Covid-19-pandemin kommer att ha en betydande påverkan på arbetsmarknaden, och bryta trenden med de senaste årens minskande arbetslöshet. Arbetslösheten beräknas öka från 3,3 % för 2019 till runt 7,5 % för 2020, för att därefter återhämta sig något till 5,3 % under 2021. Denna kortsiktiga påverkan riskerar att bli mer strukturell på medellång sikt, i synnerhet för utsatta grupper. Tillfälliga system för korttidsarbete kan vara ett ändamålsenligt verktyg för att bevara jobb, om företag får tillräckliga incitament att nyttja det. Samtidigt har arbetsmarknadsdeltagandet hos vissa grupper, särskilt kvinnor, lågutbildade, äldre och personer med funktionsnedsättning och deras omsorgsgivare, varit fortsatt lågt trots en fördelaktig utveckling före covid-19-krisen. Migration från länder utanför EU har hjälpt till att mildra bristen på arbetskraft, men ett fortsatt inflöde av migrerande arbetstagare kan vara svårt att uppnå på grund av striktare gränskontroller. Ökningen av flexibla arbetsformer, t.ex. distansarbete och system för flexibel arbetstid (främst för fast anställda), kan därför hjälpa till att svara mot krisen och även hjälpa till att stödja grupper med lågt arbetskraftsdeltagande att hitta en fast anställning. Detta skulle också förbättra arbetsmarknadens motståndskraft under framtida nedgångar.
- (20) För att mildra de sociala konsekvenserna av covid-19-pandemin, upprätthålla den sociala sammanhållningen och stödja den ekonomiska återhämtningen krävs det betydande skyddsnät. Under senare år har Polen infört ett omfattande program för sociala transfereringar (motsvarande nästan 2,5 % av BNP per år), inbegripet allmänt barnbidrag och en kompletterande engångsersättning som betalas ut till pensionärer varje år. Dessa åtgärder är inte behovsprövade och kan bli bättre riktade. Samtidigt är andelen som omfattas av sociala förmåner låg för de personer som har lägst inkomst. Den största ökningen av extrem fattigdom som rapporterades i hushållsbudgetundersökningen 2019 var för personer eller familjer som lever på bidrag (utom pension och invaliditetspension), och visar på svagheter i det sociala trygghetssystemet. Dessutom ger inte alla slags anställningsavtal tillgång till socialt skydd, som exempelvis lämplig arbetslöshetsersättning, moderskapsförmåner samt förmåner vid sjukdom och invaliditet. Det gör vissa arbetstagare som påverkas av nödatgärderna mer sårbara och gör att de riskerar att hamna i fattigdom. Nivån på minimiinkomstförmånerna är dessutom under unionsgenomsnittet.
- (21) Det plötsliga avbrottet i undervisningen på alla utbildningsnivåer har inneburit utmaningar för utbildningssystemet vad gäller att tillhandahålla distansundervisning. För att förebygga ökade ojämlikheter är det viktigt att säkerställa att alla studerande, i synnerhet de med sämre förutsättningar, har tillgång till distansundervisning. Under 2018 levde dock totalt nästan 330 000 elever i hushåll som inte hade någon dator med internetåtkomst. En stor andel av lärarna saknar kunskap för att kunna tillhandahålla distansundervisning. Samtidigt kämpar många föräldrar för att stödja digital undervisning och hemundervisning. Fortsatta åtgärder för att utrusta skolor och lärare med digital infrastruktur och undervisningsmaterial på nätet skulle kunna motverka

några av dessa problem och säkerställa kvalitet. Covid-19-krisen belyser den övergripande strukturella utmaningen med den digitala kompetensen, eftersom nästan hälften av den vuxna befolkningen saknar grundläggande digital kompetens, och totalt sett är andelen vuxna som deltar i utbildning betydligt lägre än unionsgenomsnittet. De nyligen genomförda reformerna av yrkesutbildningen har inte skapat tillräckligt incitament för arbetsgivare att delta i den och arbetsförlagd utbildning förblir underutnyttjad. Begynnande lärarbrist visar på behovet av att göra läraryrket mer attraktivt.

- (22) Covid-19-pandemin har kraftigt påverkat arbetsvillkoren för företag, i synnerhet små och medelstora företag och mikroföretag. Att erbjuda arrangemang för distansarbete utgör en utmaning, och endast en tiondel av de polska företagen är tillräckligt digitaliserade för att möjliggöra för en snabb anpassning till nya förutsättningar. Det främsta hindret för digitaliseringen av små och medelstora företag är den låga nivån digital kompetens bland ägare, chefer och anställda. Bruket av digital teknik inom offentlig förvaltning är viktigt för att kunna säkerställa tillhandahållandet av offentliga tjänster och för att styra de åtgärder som behövs för att övervaka och hantera krisen. Effektiva digitala offentliga tjänster leder dessutom till en minskning av onödiga regelbörda och administrativ börda, vilket kan vara avgörande under återhämtningsfasen.
- (23) För att mildra effekterna av krisen, erbjuder Polens regering betydande likviditetsstöd genom garantier, lån och villkorade bidrag till drabbade företag, huvudsakligen inriktat mot små och medelstora företag och mikroföretag. De statliga åtgärderna stöds av Polens centralbank, däribland genom programmet för köp av statsobligationer på sekundärmarknaden samt betydande räntesänkningar. Ett ändamålsenligt och snabbt genomförande av dessa åtgärder med verkningsfullt stöd från förmedlare är väsentligt för att kunna hjälpa företagssektorn att bedriva sin verksamhet och underlätta återhämtningen. Vid utformningen och genomförandet av dessa åtgärder måste banksektorns motståndskraft beaktas och det finansiella systemets stabilitet måste övervakas. Möjligheten att bevilja uppskov med betalning av skatt och sociala avgifter och att offentliga myndigheters avtalsenliga utbetalningar påskyndas innebär också att de drabbade företagens kassaflöde förbättras.
- (24) För att främja den ekonomiska återhämtningen kommer det att vara viktigt att tidigarelägga färdigutvecklade projekt för offentlig investering och gynna privata investeringar, bland annat genom relevanta reformer. Den polska ekonomin är koldioxidintensiv och landets luftkvalitet är bland de sämsta i unionen och medför stora miljö- och hälsoproblem. Att planera och anta ambitiösa åtgärder med avseende på övergången till ren energi i god tid enligt den europeiska gröna given och den nationella energi- och klimatplanen är därför väsentligt. Trots att utbyggnaden av fibernätet i Polen är större än EU-genomsnittet och att betydande framsteg har gjorts de senaste åren vad gäller användningen av ultrasnabbt och mobilt bredband är Polen fortfarande långt från sina uppsatta uppkopplingsmål. Återhämtningen skulle kunna stödjas ytterligare av betydande investeringar i hållbar transportinfrastruktur för att förbättra förbindelserna mellan ytterområden och centrum för ekonomisk verksamhet. Polen kommer allt mer att förlita sig på vetenskap och innovation för att säkerställa långsiktig hållbar ekonomisk tillväxt och konkurrenskraft. De allmänna utgifterna för forskning och utveckling i förhållande till BNP ligger fortsatt under EU-genomsnittet och, trots synbara framsteg för många politiska delar av landets innovationsekosystem, är samarbetet mellan forskning och näringsliv fortsatt ett stort hinder på Polens väg mot stärkt innovation. Programplaneringen för Fonden för en rättvis omställning för

perioden 2021–2027 kan hjälpa Polen att hantera en del av de utmaningar som omställningen till en klimatneutral ekonomi innebär, särskilt inom de territorier som anges i bilaga D till landsrapporten⁸. Detta skulle ge Polen möjlighet att på bästa sätt använda fonden.

- (25) Ett stabilt och förutsägbart företagsklimat och ett gott investeringsklimat är viktiga faktorer under den ekonomiska återhämtningen efter pandemin. Rättssystemets oberoende, effektivitet och kvalitet är väsentliga beståndsdelar i detta avseende. Rättssäkerhet, inbegripet tillgång till oberoende domstolar, och förtroende för kvaliteten och förutsägbarheten för den lagstiftande politiken och institutioner är också avgörande faktorer för en fungerande inre marknad och för att säkra Polens ställning i europeiska leveranskedjor efter pandemin. Utöver den långvariga oro över rättsstatsprincipen i Polen som kommissionen har uttryckt (vissa ärenden har redan tagits upp i domar från Europeiska unionens domstol) väcker den senaste utvecklingen ytterligare oro, och äventyrar den polska rättsordningens och unionsrättens funktion.
- (26) Ett sunt och stabilt regelverk är grunden för en hållbar ekonomisk tillväxt och privata investeringar. Avsaknaden av lämpliga offentliga samråd och samråd med arbetsmarknadens parter har en skadlig inverkan på företagsklimatets stabilitet och hållbarhet samt på lagstiftningskvaliteten. Offentliga samråd har blivit obligatoriska för ministerrådets förslag till lagar, men antingen genomförs de inte eller gäller inte för de förslag som använder sig av alternativa spår, såsom de som läggs fram av parlamentsledamöter. Inkonsekvensen har ytterligare inflytande på kvaliteten på den lagstiftning som förslaget leder till. Kvaliteten på den sociala dialogen har dessutom försämrats under de senaste åren, i synnerhet på grund av inga eller mycket korta samråd under den politiska beslutsprocessen. Att säkerställa tillräcklig tid för samråd, ta del av berörda parter synpunkter i större utsträckning och minska antalet lagar som undantas från samråd skulle kunna bidra till att stärka arbetsmarknadens parter deltagande och hjälpa till att förbättra lagstiftningskvaliteten. Rådet för social dialog utgör en institutionell ram för den sociala trepartsdialogen. Rättsliga bestämmelser som antogs i april 2020 påverkar dock arbetsmarknadens parter oberoende i rådet för social dialog och riskerar att ytterligare försämra den sociala dialogens ändamålsenlighet i landet.
- (27) Dessa rekommendationer är visserligen inriktade på hur de socioekonomiska effekterna av pandemin ska hanteras och den ekonomiska återhämtningen underlättas, men de landsspecifika rekommendationerna för 2019 som rådet antog den 9 juli 2019 innehöll reformer som krävs för att kunna åtgärda strukturella problem på medellång och lång sikt. De rekommendationerna är fortsatt aktuella och kommer att fortsätta att övervakas nästa år, inom ramen för den europeiska planeringsterminens årliga cykel. Det gäller även rekommendationer rörande investeringsrelaterade ekonomiska strategier. De senare rekommendationerna bör beaktas vid finansieringen av sammanhållningspolitikens strategiska programplanering efter 2020, inbegripet riskreducerande åtgärder och strategier för att lätta på restriktionerna vad gäller den rådande krisen.
- (28) Den europeiska planeringsterminen utgör en ram för en kontinuerlig samordning av den ekonomiska politiken och sysselsättningspolitiken i unionen, vilket kan bidra till en hållbar ekonomi. Medlemsstaterna har utvärderat framstegen vad gäller genomförandet av FN:s mål för hållbar utveckling i sina nationella reformprogram för 2020. Genom att säkerställa ett fullständigt genomförande av rekommendationerna

⁸ SWD(2020) 520 final.

nedan kommer Polen att bidra till målen för hållbar utveckling och till de gemensamma insatserna för en konkurrenskraftig hållbarhet i unionen.

- (29) Kommissionen har inom ramen för 2020 års europeiska planeringstermin gjort en omfattande analys av Polens ekonomiska politik och redogjort för den i 2020 års landsrapport. Den har även bedömt konvergensprogrammet 2020, det nationella reformprogrammet 2020 samt uppföljningen av de rekommendationer Polen har fått tidigare år. Kommissionen har beaktat inte bara programmets relevans för hållbarheten i finanspolitiken och den socioekonomiska politiken i Polen utan också huruvida unionens regler och riktlinjer har iakttagits, mot bakgrund av behovet att stärka den övergripande ekonomiska styrningen i unionen genom att framtida nationella beslut fattas med beaktande av synpunkter på unionsnivå.
- (30) Mot bakgrund av den bedömningen har rådet granskat konvergensprogrammet för 2020 och dess yttrande⁹ återspeglas nedan, särskilt i rekommendation 1.

HÄRIGENOM REKOMMENDERAS Polen att 2020 och 2021 vidta följande åtgärder:

1. I enlighet med den allmänna undantagsklausulen vidta alla nödvändiga åtgärder för att ändamålsenligt hantera pandemin, upprätthålla ekonomin och stödja den efterföljande återhämtningen. Så snart som de ekonomiska förhållandena tillåter det bedriva en finanspolitik som syftar till att uppnå ansvarsfulla offentliga finanser på medellång sikt och säkerställa en hållbar skuldsättning, och samtidigt förbättra investeringarna. Förbättra hälso- och sjukvårdssystemens resiliens, tillgång och ändamålsenlighet, även genom att tillhandahålla tillräckliga resurser och att påskynda utbyggnaden av e-hälsotjänster.
2. Minska krisens effekter på sysselsättningen, i synnerhet genom flexibla arbetsformer och system för korttidsarbete. Rikta sociala förmåner bättre och säkerställa tillgång för dem som behöver det. Förbättra den digitala kompetensen. Ytterligare främja den digitala omställningen hos företag och inom offentlig förvaltning.
3. Fortsätta insatser för att säkerställa tillgång till finansiering och likviditet för företag. Tidigarelägga färdigutvecklade projekt för offentlig investering och främja privata investeringar för att gynna den ekonomiska återhämtningen. Styra investeringarna till den gröna och digitala omställningen, särskilt inom digital infrastruktur, ren och effektiv produktion och användning av energi och hållbara transporter, för att bidra till en gradvis utfasning av fossila bränslen i ekonomin, även i koldistrikten.
4. Förbättra investeringsklimatet, i synnerhet genom att säkra rättsväsendets oberoende. Säkerställa ändamålsenliga offentliga samråd och deltagandet av arbetsmarknadens parter i den politiska beslutsprocessen.

Utfärdad i Bryssel den

*På rådets vägnar
Ordföranden*

⁹ Enligt artikel 5.2 i rådets förordning (EG) nr 1466/97.